

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Филозофски факултет
ПРЕДМЕТ: _____
Датум: 07.09.2018
Број: 464 (3)

РЕЦЕНЗИЈА
за монографско научно дело

Прилог овом упитнику су целовите рецензије

I. 1. Рецензија

Име и презиме: Мирољуб А. Милинчић

Научно звање: Доцент

Организација у којој је запослен: Географски факултет

2. Наслов монографског научног дела: Трендови еколошке безбедности у 21. веку

3. Аутор монографског дела: Дејана Димитријевић

4. Организација у којој је запослен аутор: Факултет безбедности, Универзитет у Београду

II. Врста научног рада:

- (1) - Дело садржи резултате изворних научних истраживања:
- Дело садржи преглед научних истраживања са новим закључцима:
- Дело представља научну грађу са критичким прегледом:
- Дело представља оригиналну научну синтезу:
- Референтно дело (речник, библиографија или референтна грађа):

(2) - Зборник радова:

Уколико рецензент не може дело да определи датој категоризацији, нека сам одреди о којој је врсти научног дела реч:

-

III. Да ли је дело дефинитивно припремљено за штампање:

На захтев аутора пажљиво сам прочитао материјал будућег текста монографије под насловом «Трендови еколошке безбедности у 21. веку», аутора Дејане Динтријевић.

Уз изразе задовољства и захвалности на указаном поверењу, да прегледам и напишем рецензију предложеног текста монографије, који ће надам се заузети високо место у постојећој научно-стручној литератури, дајем рецензију рукописа «Трендови еколошке безбедности у 21. веку».

Прво поглавље под називом «Безбедност и животна средина: концепт, трендови, дефиниције и секјуритизација» бави се редифинисањем појма безбедности која је наступила у време 70.-их година прошлог века. Поглавље даје објашњење и увид у комплексност појмова који се односе на еколошку безбедност и безбедност животне средине.

Друго поглавље «Претње безбедности животне средине» проучава проблематику последица климатских промена које могу имати значајну безбедносну импликацију: повећање оскудице и променљивост обновљивих ресурса, повећање нивоа мора и интензивирање природних несрећа. У овом поглављу дат је осврт и на повезаност климатских промена и конфликта у свету.

Треће поглавље «Еколошке избеглице: растући и ургентан проблем» даје увид о феномену еко-емиграције и еколошких избеглица. У овом поглављу било је говора о миграцији као вероватној спони од еколошког стреса и конфликта.

Четврто поглавље «Еколошки тероризам» бави се најновијим сазнањима и дефинисањем појма еколошког тероризма и екотероризма или еколошког екстремизма. У том контексту, разматрани су рањиви ресурси (водени, шумски, пољопривредни, нафта, природни гас, минерали, као и екосистеми и дивље животиње у процени вероватноће еколошког напада.

Пето поглавље «Безбедност хране» даје увид у дефинисање безбедности хране и повезаност са климатским променама. Објашњава систем анализе ризика и еко безбедности хране генетски модификованим организмима, као и употреби бионано технологије у индустрији хране.

Шесто поглавље «Безбедност воде у 21. веку» анализира друштвени, економски и правни концепт глобалног управљања овим ресурсом. Указује на везу климатских промена и залихе водних ресурса, улогу јавног сектора у управљачкој политици, укључујући и интегрисани менаџмент водних ресурса. Седмо поглавље «Енергетска безбедност» се бави трендовима дефиницијама појмоа енергетске безбедности, глобалним енергетским трендовима, као и осетљивим питањима европске дебате о овим питањима.

Последње, осмо поглавље «Нано технологија – ризици и решења» сугерише да нанотехнологија може допринети очувању животне средине кроз чистију производњу, смањење загађења, смањење потрошње енергије, а у све у циљу еколошког оздрављења и побољшавања квалитета животне средине. Поглавље истиче важност нанотехнологије у побољшавању квалитета живота. Сходно лимитираном знању омогућим ризицима по здравље и животну средину, поглавље се бави комплексним аспектом регулативе нанотехнологија у свету.

IV. Какве измене треба извршити:

(1) Да ли дело треба скратити:

не

(2) Да ли дело треба преправити:

не

(3) Остале предложене измене:

-

Молимо Вас да на питања II. (1) и (2); III; IV. (1) и (2); одговорите са да или не.

V. Закључак из приложене рецензије у целовитом обиму:

На основу детаљне анализе текста и на темељу претходно изречених ставова, текст оцењујем и са задовољством га предлажем као универзитетско стручну литературу.

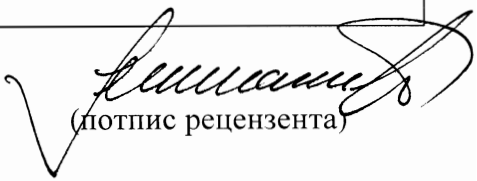
VI. Да ли монографско дело представља допринос науци?

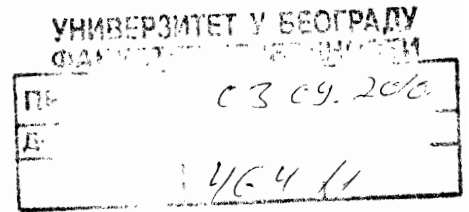
(Молимо Вас да одговорите са да или не уз краће образложење)

Са искреним задовољством, мишљења сам да ће монографија «Трендови еколошке безбедности у 21. веку», аутора Дејане Динтријевић, без сумње, по свом обиму, актуелношћу анализираних проблема, и дубинама научних опсервација заузети респектујуће место у богатој монографској издавачкој делатности Факултета безбедности, Универзитета у Београду.

Датум:03.09.2010

Место: Београд

(потпис рецензента)

РЕЦЕНЗИЈА

рукописа «Трендови еколошке безбедности у 21 веку» аутора доцента др Дејане Димитријевић

Наставно-научно веће Факултета безбедности Универзитета у Београду, именовало ме је за рецензента рукописа « **Трендови еколошке безбедности у 21 веку**» аутора доцента др Дејане Димитријевић, са захтевом до о рукопису доставим своје стручно мишљење. Након увида у рукопис Већу достављам следеће

МИШЉЕЊЕ

Рукопис « **Трендови еколошке безбедности у 21 веку**» аутора доцента др Дејане Димитријевић, достављен ми је у електронској форми у обиму 206 страница куцаног текста, који је обликован кроз 8 тематских поглавља.

Понуђени рукопис ја *актуелан* и представља значајну и успелу теоријско-методолошку анализу трендова еколошке безбедности у 21. веку. Наведена проблематика представљена је кроз посебна поглавља односно целине: 1) *Безбедност и животна средина: концепт, трендови, дефиниције и секуритизација*, стр. (1-18); 2) *Претње безбедности животне средине*, стр. (19-43); 3) *Еколошке избеглице растући ургентни проблем*, стр. (44-70); 4) *Еколошки тероризам*, стр. (71-100); 5) *Безбедност хране*, стр. (101-133); 6) *Безбедност воде у 21 веку*, стр. (134-162); 7) *Енергетска безбедност*, стр. (163-186); 8) *Нанотехнологија- ризици и решења*, стр. (187-206).

Аутор у тексту обрађује на научно популаран и лексички јасан начин, факторе и чиниоце који утичу на еколошку безбедност у свету у 21. веку. То чини веома успешно, сагледавајући пре свега, изворе и облике угрожавања животне средине на глобалном регионалном и локалном нивоу. Поред тога, аутор се бави и последицама непромишљеног односа савременог човека и савременог друштва према појединим садржајима животне средине. Структуром рада су обухваћени и на адекватан начин презентовани скоро сви горући проблеми који утичу на квалитет еколошке безбедности у 21. веку.

Аутор је сматрао веома битним да на одговарајући начин, поред традиционалних извора и облика угрожавања квалитета животне средине, изложи и стручно појасни и неке савремене облике а који се првенствено односе на еколошки тероризам, енергетску безбедност и нанотехнологије и сагледа њихов утицај на еколошку безбедност.

Посматрајући презентирани рукопис у целини може се закључити да се ради о тексту кога можемо класификовати као научну монографију од националног значаја. Аутор је користио савремена научна и теоријска сазнања из области безбедности, екологије и заштите животне средине, чиме је обезбедио један

стручан и целовит рукопис који јасно осликава трендове еколошке безбедности у 21. веку.

Значај посматране и изложене проблематике произилази бар из два разлога: Прво, о овој проблематици у домаћој библиографској грађи нема довољно референтних објављених радова који би указали на стање и трендове еколошке безбедности на глобалном, регионалном и локалном нивоу, и друго, актуелност друштвених, политичких промена, као и појава нових безбедносних изазова ризика и претњи на глобалном плану, а посебно на нашим просторима, намеће константно решавање актуелних питања и проблема из домена еколошке безбедности.

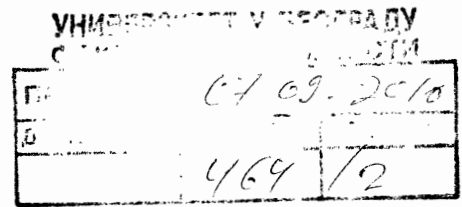
Текст је писан једноставним стручним језиком, лаким и допадљивим стилем што га чини разумљивим за читаоце. Одликују га поступност излагања од општег ка посебном и јасна дидактичко-методичка артикулација.

Имајући у виду значај тематике која се презентира кроз текст рукописа, као и то да ће рукопис несумњиво закупити значајну пажњу и многих других корисника ван образовно-васпитне сфере нашег друштва, како у сектору безбедности и заштите животне средине, тако и у другим областима друштвеног живота, **дајем позитивну рецензију и предлажем да се текст у целисти објави у виду монографије националног значаја.**

У складу са констатованим, предлажем Наставно-научном већу Факултета безбедности да прихвати ову рецензију и предложени рукопис и објави монографију „« Трендови еколошке безбедности у 21 веку» аутора доцента др Дејане Димитријевић .

У Београду, 01.09.2010.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. др Владимир Јаковљевић

РЕЦЕНЗИЈА

студије „Трендови еколошке безбедности у 21. веку“

Са великим задовољством поздрављамо појаву студије „Трендови еколошке безбедности у 21. веку“ ауторке др Дејане Димитријевић. Реч је монографском штиву, које у нашој средини има пионирски карактер, а створено је сублимацијом вишегодишњих истраживачких напора ауторке. Ова студија је настала са вишеструким циљем: да упозна нашу стручну јавност са појмом и садржином еколошке безбедности, да укаже на најновија светска достигнућа, али и контроверзе у овом домену, да одреди димензије и границе еколошке безбедности у нашим условима, те да послужи и као валидно уџбеничко штиво, свима који се проблематиком безбедности намеравају, продубљено и професионално, бавити.

Сам појам еколошке безбедности није нов, јавља се почетком осамдестих година прошлог века, као последица два паралелна процеса, нарастања и ширења еколошке свести човечанства, са једне стране, али и низа све опаснијих антропогених акцидената, који су обележили крај двадесетог века, са друге стране. Са потпуним увидом у најновију светску литературу, ауторка у самом уводу студије објашњава генезу и садржај појма, те даје јасно разграничење између еколошке безбедности и безбедности животне средне. У другом поглављу дата је широка слика могућих претњи безбедности животне средне у свету, почев од последица климатских промена, експлоатације природних ресурса, индустријских катастрофа, до могућих политичких и војних конфликта иницираних проблемима угрожене животне средне и оскудице природних ресурса. Треће поглавље говори о феномену еколошких избеглица и еко-емиграције, како са социо-психолошког, тако и политичко-безбедносног становишта. Посебну димензију овом поглављу дају понуђене препоруке и спектар политичких опција које се нуде као решење овог данас веома деликатног питања. Еколошки тероризам, његова генеза, појавни облици и садржина, тема су четвртог поглавља, у ком се посебно подвлачи разлика између еко-тероризма и еколошког тероризма. У том контексту, у фокусу пажње ауторке су се нашли критични природни ресурси, као и потенцијали њихове злоупотребе од стране терориста. Пето поглавље је у целини посвећено безбедности хране, како кроз анализу могућих извора угрожавања, тако и кроз анализу међународне правне регулативе. Безбедност воде у 21. веку је тема наредног, шестог, поглавља, у ком се водни ресурси Планете третирају интегрално, кроз социо-економске и правне аспекте проблема глобалног управљања овим ресурсом. Доступност водних ресурса се анализира не само у оквиру могућих последица климатских промена и хемијских акцидената, већ и у оквиру редефинисања улоге јавности, приватног, сектора и државе, кроз процесе одрживог газдовања и спречавања могућих конфликта.

Енергетска безбедност чини посебно, седмо поглавље студије. Имајући у виду изразиту политичку осетљивост, везану за управљање енергетским ресурсима на Планети, сматрамо да је потуно оправдано што се ова тема нашла међу закључним поглаљима студије. Сигурни смо, ипак, да ће најизазовнији и нашем читаоцу најзанимљивији део студије бити онај који говори о нанотехнолгији и њеним безбедносним импликацијама, те могућим ризицима по животну средњу, односно здравље. Ова констатација је поткрепљена чињеницом да се у фокусу вишегодишњих научних истраживања ауторке налази, управо, проблематика нанотехнологије и њене безбедне употребе у привреди и у друштву.

Додатну вредност студији даје богат списак коришћене литературе, што представља добар извор информација за даља истраживања у овој области. Поменимо и да је студија писана разумљивим језиком, што ни мало не умањује њен научно-стручни ниво. Напротив, чиније још бољом.

На основу свега изнесеног, сматрамо да студију „Трендови еколошке безбедности у 21. веку“, ауторке др Дејане Димитријевић, треба објавити у виду посебне монографије.

Проф др Радмило Пешић
Универзитет у Београду,
Пољопривредни факултет